

Dendrokronologisk undersøgelse af våningshus, Svalland, Iveland kommune, Agder fylke, Norge

af
Orla Hylleberg Eriksen

NORGE

Svalland

Iveland kommune

Gnr./Bnr.: 22/1

Undersøgelse af våningshus

Koordinater: (WGS84) 58.39532°N/8.03355°E

Formål: Datering og opbygning af grundkurve

Indsendt af Agder fylkeskommune og Nationalmuseet

Prøvetagning: Christoffer Snaprud Christensen

Laboratorieundersøgelse: Orla Hylleberg Eriksen

Indsenders J. nr.:

Rapport udarbejdet: Oktober 2021

NNU j.nr. A9730

Publicering:

Med mindre andet er aftalt kan resultatet frit anvendes med henvisning til NNU rapport 37, 2021 af Orla Hylleberg Eriksen. Kontakt evt.

laboratoriet for hjælp og yderligere oplysninger (dendro@natmus.dk).

Rapporten kan downloades fra hjemmesiden

<https://natmus.dk/organisation/forskning-samling-og-bevaring/miljoeark>

[aeologi-materialeforskning/dendrokronologi/dendrokronologisk-rapporto](https://natmus.dk/organisation/forskning-samling-og-bevaring/miljoeark)

[versigt/rapportoversigt-2021/](https://natmus.dk/organisation/forskning-samling-og-bevaring/miljoeark) (eller mirror-site nnuweb.dk) under

Dendrokronologi, Rapporter.

Våningshus

14 prøver af fyr (*Pinus sylvestris*) er undersøgt. Prøverne er dateret. Der er splintved bevaret på prøverne. Heraf er der Waldkante på tre af prøverne. Prøverne er udtaget som boreprøver

Prøverne kan deles op i to grupper med hensyn til datering.

Ældste gruppe

Består af otte prøver. N4440019-0089. Yngste bevarede årring på N4440049 er dannet i 1816 e.Kr. Prøven omfatter 33 splintår. Yngste bevarede årring på N4440089 er dannet i 1815 e.Kr. Prøven har omfatter 50 splintår og har Waldkante bevaret.

Tolkning: dateringen er på baggrund af ovenstående sat til 1815-17 e.Kr. Denne datering kan også gælde for de andre daterede prøver i den ældste gruppe.

Yngste gruppe

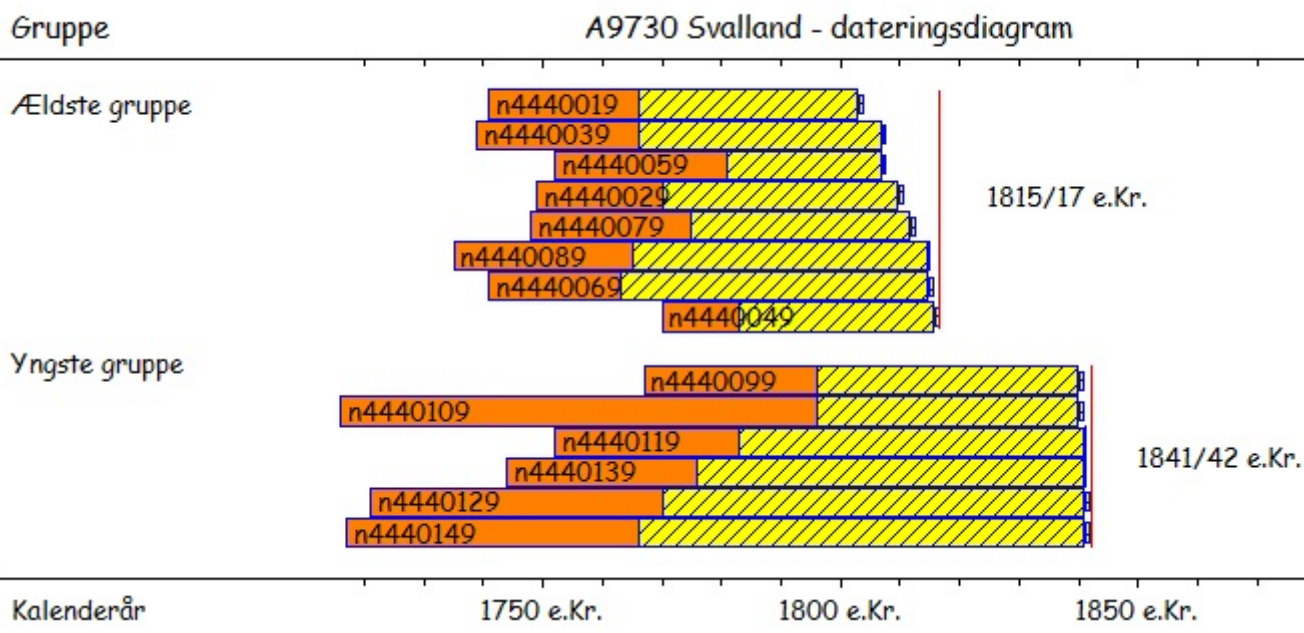
Består af seks prøver. N4440099-0149. Yngste bevarede årring på N4440119 og N4440139 er dannet i 1441 e.Kr. Prøverne omfatter henholdsvis 58-65 splintår og har Waldkante bevaret - vinterfældning. Fældningstidspunktet for de to træer er 1841/42 e.Kr.

Tolkning: denne datering kan også gælde for den andre daterede prøve i den yngste gruppe.

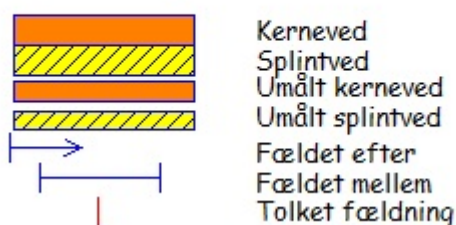
Kurverne fra de daterede prøver er sammenregnet til en middelkurve (N444M001) på 126 år, om omfatter perioden 1716-1841 e.Kr.

Splintstatistikker:
 Fyrretræ 40-80 år.
 For t -verdier se Baillie & Pilcher, 1973.

A9730 Svalland - krydsdateringer med referencekurver	
	N444M001
N Aaseral, N Aaseral NB02	6.40
Skippergade 111, n235m001	7.58
Hidra, n246m003	6.15
Eie - Hidra 39, n339m004	7.57
Hidra 40, N3450M01	7.47
Hellebo, n387m001	8.34
Omlandsveien 68, n389m001	6.51
Agder Terje/Thomas, nomk0809	7.08
Vest-Agder Aseral, nomk0902	6.35
Norge, supersyd	8.81
Vest-Agder med Aaseral, VA_2011_3	10.93
Vest-Agder minus Aaseral, Vest-Agder2	11.73

Tegnforklaring:

A9730 Svalland, Iveland, Norge - Katalog								
Unders nr.	Beskrivelse	År	Marv	Splint	Slutring	Synkron position	Fældning	Bem.
	Stolpehus							
N4440019	Pr. 1	63	1 cm	37 år	S1	1721-1803	ca. 1806	
N4440029	Pr. 2	62	1-2 cm	40 år	S1	1749-1810	ca. 1811	
N4440039	Pr. 3	69	ja	41 år	S1	1739-1807	ca. 1808	
N4440049	Pr. 4	47	1-2 cm	33 år	S1	1770-1816	ca. 1817	
N4440059	Pr. 5	56	1-2 cm	26 år	S1	1767-1807	ca. 1817	
N4440069	Pr. 6	75	1 cm	52 år	S1	1741-1815	ca. 1816	
N4440079	Pr. 7	65	ja	37 år	S1	1748-1812	ca. 1816	
N4440089	Pr. 8	81	ja	50 år	W vf	1735-1815	1815/16	
N4440099	Pr. 9	74	1-2 cm	44 år	S1	1767-1840	ca. 1841	
N4440109	Pr. 10	125	ja	44 år	S1	1716-1840	ca. 1841	
N4440119	Pr. 11	90	1-2 cm	58 år	W vf	1752-1841	1841/42	
N4440129	Pr. 12	121	1-2 cm	71 år	S1	1721-1841	ca. 1842	
N4440139	Pr. 13	98	1-2 cm	65 år	W vf	1744-1841	1841/42	
N4440149	Pr. 14	125	ja	75 år	S1	1717-1841	ca. 1842	

Tegnforklaring: B - bark, W - waldkante (barkring), vf - vinterfældning, sf - sommerfældning (inkluderer altid en ufuldstændig årring), Hx - Heartwood (kerneved) x = antal, Sx - Sapwood (splintved) x = antal. Hx og Sx angiver årringe, som ikke er inkluderet i rubrikkerne År og Splint, H/S angiver Heartwood/Sapwood grænse.

**FELTRAPPORT
BYGNINGSVERN I AGDER**

Dendrokronologisk objekt:	Våningshus
Fylke:	Agder
Kommune:	Iveland
Gnr/Bnr:	22/1
Prøvene tatt av:	Christoffer Snarud Christensen
Dato for prøvetaking:	09/09-2020
Koordinater	443456,47Ø 6473305,59N

Prøve nr.	Etg./ ev del av hus	Rom/ bygn. del	Del	Sted på del	Marg Ja/nei	Geit Ja/nei	Bast Ja/nei	Bark Ja/nei	Be- arb. Ja/nei	kommentar
Eks.	S t u e vest, 1. etg	Stue østvegg	8. omfar	60 cm fra sør						Prøven er tatt fra gangen utenfor stua
1	1	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.1 over gulv i vegg mot øst i laftekasse mot vest
2	1	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.2 over gulv i vegg mot øst i laftekasse mot vest
3	1	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.3 over gulv i vegg mot øst i laftekasse mot vest
4	1	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.5 over gulv i vegg mot øst i laftekasse mot vest

5	2	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.1 over gulv i vegg mot øst i laftekasse mot vest
6	2	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.2 over gulv i vegg mot øst i laftekasse mot vest
7	2	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.3 over gulv i vegg mot øst i laftekasse mot vest
8	2	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.5 over gulv i vegg mot øst i laftekasse mot vest
9	2	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.3 over gulv i vegg mot sør i laftekasse mot vest
10	2	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.4 over gulv i vegg mot sør i laftekasse mot vest
11	2	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.5 over gulv i vegg mot sør i laftekasse mot vest
12	2	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.6 over gulv i vegg mot sør i laftekasse mot vest
13	2	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.7 over gulv i vegg mot sør i laftekasse mot vest
14	2	Gang			Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr.8 over gulv i vegg mot sør i laftekasse mot vest